

DOHEN

angeliček

1926-27

otrokom

Vsebina.

P. Krizostom: Dajte nam zaščitnika	65
J. E. Bogomil: Dve luči	67
Anton Žužek: Novo leto	70
J. E. Bogomil: Janko Cundrič v Deveti deželi	71
Griša: Pri jaselcah	73
Nesrečni pek	74
Črniški: Dragi Marijini otroci!	76
Uganke	78
4 zagonetke	79—80
4 rešitve	80

Dobe se še vse številke „Vrtca“ in „Angelčka“ letnika 1926—1927.

Vrtec s prilogo Angelček (10 številok) stane za leto
1926/27 Din 22, Angelček sam Din 8.

Urednik in izdajatelj: Jožef Volc, stolni kanonik v Ljubljani,
Pred škofijo št. 8.

Rokopisi in rešitve naj se pošiljajo na »Uredništvo Vrtca in
Angelčka« v Ljubljani, Pred škofijo št. 8.

Naročnino sprejema »Uprava Vrtca in Angelčka« (dr. Jožef Demšar)
v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 80. Ček. račun uprave št. 10.470.

Za Jugoslovanško tiskarno v Ljubljani Karel Čeč.

Zagonetke v 4. šte. so prav rešili :

Končan Stefanija, Žerjav Albina, Dobrajc Roza, Kristan Anica, Marinko Rozika, König Margareta, Zidanšek Milena, Kovač Terežija, Sivka Stefanija, Mihelčič Marija, Zolgar Marija, Voršič Bogdana, Zorc Stanislava, Kramar Paulica, Florič Ivanka, Cizej Elizabeta in Cizej Jožica, vse učenke šolskih sester v Celju.

Žreb je prisodil nagrado Albini Žerjav

Uprava Vrta (Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 80) ima še nevezan Vrtec 1922 (Din 7), 1924 (Din 10), 1925 (Din 10), 1926 (Din 14), nevezan Angelček 1921 (Din 4), 1922 (Din 4), 1924 (Din 5), 1925 (Din 6), 1926 (Din 8), vezan Vrtec 1922, 1923, 1924, 1925, 1926 in vezan Angelček 1919, 1921, 1922, 1923, 1924, 1925, 1926.

V Jugoslovanski knjigarni se dobe poleg navedenih še Vrtec (vezan) 1910, 1911, 1913 do 1917, 1921; Angelček (vezan) 1895, 1906, 1908, 1912 do 1916.

»BREZALKOHOLNA PRODUKCIJA«, LJUBLJANA,
POLJANSKI NASIP 10/70 POŠLJE VSAKEMU NA-
ROČNIKU »ANGELČKA« ZANIMIV CENIK BREZ-
PLAČNO. — ZAHTEVAJTE GA TAKOJ; NE BO
VAM ŽAL!

LETO 1926-27

JANUAR

Dajte nam zaščitnika!

*Dajte nam zaščitnika!
Naj bo mlad kot mi —
poln življenja,
poln sveže krvi.*

*Naj bo lep
kot pravljic sijaj;
v njegovih očeh
naj bo raj.*

*Naj bo v boju močan
kot hrast
sredi samotnih poljan.*

*Naj bo nežen in dober
resen in smehljajoč se,
tih in obenem pojoč.*

*Naj bo nedolžen
kot lilij sneženi venci,
kot otročičev nedolžnih kri
kot gorski kristalni studenci,
v katerih nebo se smeji.*

*Naj bo svet
kot angeli sredi raja.
Naj bo odet
z žarom božjega sijaja.*

*Dajte nam zaščitnika
miadega — lepega,
močnega — nežnega,
nedolžnega — svetega!*

»Aj — vi hočete Alojzija?«

*Da, Alojzija!
Alojzija — mladeniča,
Alojzija — angela,
Alojzija — moža.*

Dajte nam ga!

*Radi bi svoje življenje
v njegove roke položili.
Radi bi mu posvetili
lepoto svoje mladosti.
Radi bi ga prosili,
naj nas vodi po potih
prave modrosti,
da bomo postali
v teh nežnih dneh že možje.
Lilijo svojo bi mu radi dali,
izročili bi mu radi svoje srce.*

*Alojzij!
Tvoj žar naj nas spremlja povsodi!
Alojzij!
Zaščitnik nam bodi!*

P. Krizostom.

Dve luči.

4. Junaka v molitvi.

Kar je za ribo voda, kar je telesu vsakdanja hrana, to je za dušo molitev. Po božji podobi ustvarjena duša hrepeni že na zemlji po zvezi z Bogom in to zvezo najde vsepovsod v molitvi. Molitev pa ne sme biti prazno izgovarjanje bolj ali manj priučenih besedi; važnost molitve obstoji v mislih, ki jih med molitvijo dvigamo k Bogu. Za dobro molitev je treba mnogo truda, mnogo vaje in mnogo vztrajnosti.

Oba naša vzornika, sveti Stanislav in sveti Alojzij, sta bila junaka tudi v molitvi.

Česar se je privadil sveti Stanislav v zorni mladosti doma, to ga je spremljalo vse življenje: pobožnost, ki mu je prihajala iz srca. Molitev ga je spremljala na Dunaj, kjer je premolil mnogo ur, med tem ko je pohajal njegov brat po veselicah. Molitev je šla z njim v rimsko mesto, kjer je v molitvi toliko napredoval, da niti ni vedel, kaj je razmišljenost in raztresenost pri molitvi.

»Nekega dne,« tako pripoveduje njegov prijatelj Štefan Avgusti, »me je vprašal Stanislav, zakaj sem tako žalosten.« Povedal sem mu, da zaradi tega, ker sem tako raztresen, da niti moliti več ne morem. »Jaz pa,« mi je rekel Stanislav, »niti ne vem, kaj se pravi to: raztresen biti. V sebi čutim vedno gorko ljubezen do Boga, do presvete Device in do svetnikov, in pri vsakem opravilu je moje srce vedno le pri Bogu.«

Posebno ljubezen je imel sveti Stanislav tudi do branja nabožnih knjig. Še tedaj, ko je živel med svetom, mu je bila knjiga z nabožno vsebino dragocen zaklad. On ni bil kakor današnji rod, ki smatra branje pobožnih knjig za nekaj poniževalnega.

Zato je pa tudi mladina, današnjih dni tako slabo podkovana v verskih resnicah. Edina — no skoraj edina — nabožna knjiga, ki jo pozna — katekizem — mora po končanem šolskem obisku brž v kot. Bog varuj, da bi šoli odrasel mladenič ali šoli odraslo dekle še kdaj pogledalo vanj!

Zato pa so tudi naše molitve tako slabe, brez učinka. Zato častimo svojega Boga le preveč z ustnicami, naše srce pa je daleč od njega.

Prav tako kakor svetega Stanislava je spremljala molitev tudi svetega Alojzija skozi vse njegovo življenje.

Ustna molitev — če je molil po vnanje in po notranje obenem, bi dejali s katekizmom — mu je delala precej težave. Pa ne zato, ker je bil med molitvijo raztresen. Samo čas za ustno molitev se mu je zdel prekratek, ni se mogel vtopiti v misel in v pomen z usti izgovorjenih besedi, kakor bi se bil rad.

Zato je pa toliko višje cenil tisto molitev, ki jo imenujemo premišljevalno molitev, in ki je med nami gotovo še premalo znana. Kar mika nas, da bi vam prihodnje leto kaj več naukov podali o premišljevalni molitvi. Samo, če boste brali?

V premišljevalni molitvi je Alojzij tako napredoval, da je lahko brez vsake raztresenosti molil po štiri, po pet ur na dan. Poiskal si je pa za to opravilo kraj, kjer ga nihče ni mogel motiti; večkrat se je skrilo celo v drvarnico.

Kje pa se je sveti Alojzij najrajši mudil v svojih mislih?

Pred vsem so hitele njegove misli najrajši k Jezusu v zakramentu presvetega Rešnjega Telesa. Znano je, da je prejemal sveti Alojzij sveto obhajilo vsak teden. Teden je razdelil v dva dela. En del tedna je bil namenjen zahvali, drugi del pa pripravljanju na sveto obhajilo. Pripravo kakor zahvalo, oboje je opravljal

večidel s premissljevalno molitvijo. Kar je premissljeval, to je pa zvečer pred svetim obhajilom povedal svojim samcstanskim sobratom, povedal s tako ognjevitostjo, da so ga celo duhovniki občudovali.

Z enako ljubeznijo je premissljeval tudi trpečega Zveličarja. Križ mu je bil nad vse ljub in drag. Pred križem je opravljal svoje dnevne molitve. Če je prišel na svojih potih v hišo, kjer ni bilo križa, ga je sam narisal na kosec papirja. Vsako opoldne je opravil kratko molitev v čast Križanemu s tako ganjenostjo in zamišljenostjo, kakor bi bil zanj vsak dan véliki petek.

Srčno ljubezen je gojil naš svetnik tudi do Gospodove matere — presvete Device. Odkar si je v Florenci izbral Marijo za svojo gospo in vodnico svojega življenja, od tistega časa naprej ni bilo dne, da bi ne bil sveti Alojzij mislil na Marijo, da bi ne bil opravil njej v čast vsaj kake pobožnosti.

Angelski mladenič je pa vneto častil tudi angele božje. Sam angel v telesu, mu je bilo češčenje angelov posebno drago.

Glejte, Sveti Stanislav in sveti Alojzij sta bila res junaka v molitvi.

»Vsi zveličani v nebesih so se pač zveličali po molitvi, vsi pogubljeni pa so se pogubili, ker niso molili.«

Ali veš, kje si to bral?

Preberi še enkrat in rad moli!

Anton Žužek:

Novo leto.

*Tim, tam!
V stolpu se je zamajalo:
novo leto prismejalo
se je k nam.*

*Bodi nam od srca zdravo:
bodi dobro, bodi pravo!
Vsem prinesi srečo nam!*

*Tim, tam:
kakor boste vi hoteli,
kakor boste vi živali,
bodem mlado leto vam —
tim, tam!*

Janko Cundrič v Deveti deželi.

II.

Janko je šel naprej po Deveti deželi. Bilo je res lepo kakor v rajju. Ni se mogel nagledati raznih lepot. Skoro je pozabil, da je lačen. Kdo bo pa lačen, če vidi oko toliko zanimivega, če sliši uho toliko lepega!

Šele, ko se je Janko nagledal in naslišal, kar mu je ugajalo, se je spomnil, da bi bilo dobro kaj pod zobe.

Šel je ravno skozi gozd. Samo malo je pogledal okrog sebe, pa je zagledal vse polno rdečih jagod. Pa kakšne so bile te jagode. Debele kakor doma jabolka. In pa okusne, jej, okusne! Ni mogoče ne povedati ne popisati, kako so bile jagode v Deveti deželi sladke.

Janko jih je jedel in ni prenehal tudi potem ne, ko je že videl, da jih ima za enkrat dosti. Hotel je iti naprej pa ni mogel. Preveč se je bil najedel. Položil se je v hladno senco in mislil sladko zaspati. Poskušal je pač zaspati, pa ni mogel. Ni šlo, kar ni šlo.

Zdaj pa še to! V travi, malo od Janka, je lezel velik rogač. Janku se je zdelo, da je vse večji ko domači doma. Pa naravnost proti Janku jo je brisal. Strahovito je odpiral svoje klešče in grozil z njimi, da objame ubogega Janka. To je pa tudi vedel Janko, da rogači še doma ne prijemajo preveč rahlo s svojimi kleščami. Pa kaj naši rogači — so nedolžni v primeri s pošastnimi kleščami v Deveti deželi.

Janku je zastala sapa ... Kaj bo družega — pot pod noge in bežati bo spet treba! In bežal je Janko — rogač pa za njim.

Janko se je skušal odkrižati nadležnega preganjalca s svojo kapo. Zamahnil je z njo po rogaču, pa samo

enkrat. Zakaj rogač je pograbil kapo s svojimi kleščami in jo je začel trgati, dokler ni bila popolnoma razcefrana.

Janko bi bil jokal za svojo kapo, če bi bilo kaj pomagalo. A rogači ne poznajo usmiljenja, ne pri nas ne v Deveti deželi. Janko je storil, kar je vedel in znal, da bo najboljše: zbežal je spet, kar so ga nesle noge.

In pribežal je do velikega drevesa. Če bi bil splezal na drevo, morebiti bi bil rešen. Drevo je visoko in ima košat vrh. Mogoče bi priplezal do prvih vej, potem pa po vejah v vrh in tam bi se skril, da bi ga rogač ne videl.

Pa zastonj! Sredi debla se je Janko ozrl, pa — o groza! Rogač je bil že pri deblu! Pripravljal se je že tudi, da bo splezal naravnost za Jankom. Ni mogoče, da bi se Janko rešil. O dobri Bog in sama sveta Mati božja, vidva pomagajta, pomagajta!

Res se je Janko spomnil Boga. In to ga je rešilo. V glavo mu je padla prava misel: Janko, preveč si bil nezmeren! To ni bilo prav. Obljubi, da boš v prihodnje vedel, kdaj imaš zadosti! Obljubi!

V zadnjem hipu še je sklenil Janko, da se bo bolj šal. In tisti hip se je že tudi rogač odvrnil od drevesa in krenil svojo pot.

Janko se je potem vesel spustil z drevesa. Še bolj vesel pa je bil, ker ga je prav takrat dvignila nevidna moč in ga nesla čez hribe in doline, čez planjave in dobrave, ter ga končno spet postavila na trdna tla.

Ko je Janko pogledal okrog sebe, je spoznal, dja je na domačih tleh. Tega spoznanja je bil bolj vese ko vseh dobrot v Deveti deželi.

Sevé, lepo je že v Deveti deželi, še lepše pa doma pri starših. Dober in ljubezniv pa mora biti človek povsod; če ne, mu nikjer ni dobro.

Griša:

Pri jaselcah.

*Jezušček v jaselcah spi.
Ob njem bedi mati Marija,
trudna od poti, skrbi,
bele plenice previja.*

*V jaselcah Jagnje leži.
V družbi pastirjev in črede
sladko, na smeh se drži,
mar mu ni mraza in bede.*

*Jezušček ljubi ljudi:
male, preproste, uboge.
Oj, poiščite ga vsi:
mnoge vas reši nadloge!*

*Vsakemu kaj podeli,
kdor ga z zaupanjem išče.
Hlavec njegov spremeni
mnogim se v ljubo svetišče.*

*Kjer pa še Jezušček spi
v duši posvetni, oholi,
tam naj Ljubezen bedi,
naj za sovražnico moli!*

Nesrečni pek.

»Ponoči naj pečem, podnevi raznašam.
Kaj to je življenje? — prav vljudno vas vprašam.

Sèm gor pod to smreko košato zavijem,
da malo odsopem se, malo počijem.

Oh, dremež me, dremež nasilen zmaga je.
Kdo z njim se — če pek je — uspešno bojuje?«

Pod hrastom se zguzi, zahrope, zadremlje,
nič mar mu več niso ne štruce ne žemlje.

A ko se predrami, na trudnost pozabi —
poskoči, pogleda, za glavo se zgrabi ...

Gor višje pa nekje počivajo krave,
obletajo lačni jih ptički z višave.

Crniški:

Dragi Marijini otroci!

Blagoslovljeno in srečno Novo leto!

Ze pred časom sem čital prigodbo iz Afrike, ki mi kar ni hotela iz glave. Sklenil sem, da vam jo sporočim. Na Francoskem jo je pripovedoval neki misijonar. Moral se je vrniti iz Afrike, da si v domovini utrdi svoje zrahljano zdravje. To-le je pripovedoval:

»Pod ravnikom v Notranji Afriki leži vas Akork. Tam sem opravil nekoč daritev svete maše. Maševal sem kar na prostem pod mogočnimi palmami, ki so se spočtljivo klanjale. Tudi drugo afriško zelenje je okrašalo daritveni prostor. Črnci so bili zabili štiri kole v zemljo, čez so pa položili skorjo nekega drevesa. To je bil potem oltar. Okinčali so ga z lepimi orhidejami in drugim cvetjem.

Pobožno zbrani so črnci prisostovali sveti maši. Njih roke so prebirale molkove jagode, in ustnice so šepetale pozdrav nebeški Materi. Najsrečnejše so bile ta dan štiri črne deklice, ki so smele sprejeti prvič Jezusa v svoja srca.

Bile so nekaj let pri misijonskih sestrah. Tam so bile tudi krščene. Toda njih oče, zakrknjen pagan, jih je vzel iz zavoda, da so mu doma delale. Težko so se otroci ločili od dobrih sester. Bale so se sestre zanje, da odpadejo od svete vere. Njih dom je bil namreč pet dni oddaljen od naše misijonske postaje, in redko pride duhovnik v ta oddaljeni kraj.

Nekaj časa za tem sem res došel s svojim čolnom v Akork. Tu so me sprejele deklice v svoji domovini z velikim veseljem. »Ze dolgo smo te pričakovali, oče,« so mi klicale nasproti. »Glej vse te otroke tukaj! Čudil se boš, koliko

so se že naučili od nas!« Stala je tam lepa množica otrok, dečkov in deklic, ki so jih poučevale te deklice po svoji vrnitvi v rodno vas. Znali so ti otroci že brati, peti pobožne pesmi in odgovarjati na najvažnejša vprašanja iz katekizma. Vsak večer so se zbirali k skupni molitvi rožnega venca. Ob nedeljah so pa imeli celó slovesno službo božjo. Pojočega in molečega duhovnika je nadomeščala petnajstletna deklica. Najmlajša izmed štirih sester je pridigala. Bog je blagoslovil to dobro voljo. Več otrok je bilo tako dobro pripravljenih, da sem jih lahko kar krstil. Moje štiri katehetinje so pa prejele za plačilo prvo sveto obhajilo. O, s kako pobožnostjo so to storile!

Ko sem zapuščal vas, sem rekel svojim prvoobhajankam: »Otroci moji! Ve veste, da bomo obhajali čez tri tedne velikonoč, velik praznik krščanski. Prosite svoje starše, da vas puste na misijonsko postajo. Tam lahko spet okrepite svoje duše in prejmete Jezusa.«

»Oče, gotovo pridemo!« mi odvrnejo. In res, na velikonočni ponedeljek so prišle vesele. Pa v kakšnem stanu? Njih ramena so nosila sledove groznega bičanja.

»O moji ubogi otroci! Kdo vas je tako zdelal?« sem jih ogovoril. — »Vse ti bomo povedale,« mi odgovori najstarejša. »Povabil si nas, naj pridemo, da prejmemo Jezusa. Oče pa ni dovolil. Prosile smo ga, jokale, pa vse zaman. Naši starši so nam celó zagrozili, da nas petdesetkrat prebičajo, ako bi skušale pobegniti od doma. Pa smo rekle: »Pojdimo v imenu Jezusovem!« Odvezale smo čeln, pa so nas zalotili. Oče je bil grozno hud. Vsaka nas je prejela petdeset udarcev z bičem. O to je bolelo! Tedaj so mislili, da ne uidemo več, in niso več tako pazili na nas. Me pa smo skrivaj odšle in zdaj smo tukaj. Kajneđa, ti boš kmalu maševal in nas obhajal? Nismo že delj časa nič jedle.«

»O ubogi otroci! Pa bi ne bili prišli!« sem jim rekel. »Kako ste se mogle izpostaviti tako hudemu strahovanju?

»Kaj,« odvrne Marija Roza, »ti govoriš tako? Kaj bi vendar ti, misijonar, naredil, ako bi moral izbirati med Jezusom in bičem?«

»Kako pa bo, ko se vrnete domov?« jih vprašam. »Ko se vrnemo,« pravi tresoča še Kristina, »ko se vrnemo? Oh, bič bo pel! — Pa kaj za to? — Bičanje preide, Jezus pa ostane!«

Dragi Marijini otroci! Kaj pravite vi k temu? V srcih teh črnih deklic je kraljevala prava krščanska ljubezen, kraljica vseh čednosti. Govorili smo že zadnjič o nji, pa bo vendar prav, če ob začetku novega leta nanovo poživimo to imenitno čednost. Obujajmo prav pogosto dejanje ljubezni! Te-le vzklike skušajmo ta mesec večkrat na dan obuditi: »O Jezus, vse iz ljubezni do tebe!« — »Jezus, tebi živim.« — »Jezus, tebi umrjem.« — »Jezus, tvoj sem živ in mrtev. Amen.« — »Jezus, moj Bog, ljubim te nad vse.« — »Sladko srce Jezusovo, daj da te bom ljubil vedno bolj in bolj!« — Izberete si lahko enega samega izmed njih, pa tega prav pogosto ponavljajte.

Kako je bilo v adventu z vašim vsakdanjim svetim obhajilom? Nadaljujte ž njim tudi ta mesec in še čez. S tem pokažete Jezusu, da ga v resnici ljubite. Po pogostem svetem obhajilu se vam bo vaša ljubezen močno množila.

Še enkrat: Srečno novo leto!

Z ljubim Sinom slednji čas
Marija blagoslavljaljaj vas!

Uganke.

Kako moreš zaužiti zdravila na vodi, ne da bi si zmočil usta?

(Ako greš v čoln na vodi in zaužiješ suha zdravila.)

Kaj nikdar ne jé, pa je vendar zmiraj sito?

(Sito.)

Kdo celo leto bere?

(Berac.)

Kje se nauči krovec svojega rokodelstva?

(Na strehi.)

Kaj leti brez nog in peruti in se nikdar ne vrne?

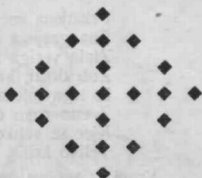
(Cas.)

Kakšnega krompirja se največ sne v Ribniški dolini?

(Kuhanega.)

1. Križi.

a a k k k k e l l l l
d d d d o o r r r r

Predstoječe črke vstavi namesto pik v gorenjih pet križev, ki naj pomenijo: gornji in levi križ navzdol in počez, del vrtno lesene ograje; desni in spodnji križ — za kar siromak prosi; v srednjem križu pa zmrzolino. Ko imaš prav sestavljene črke, jih zveži z eno potezo v en sam križ. Črke v srednji vrsti od zgoraj navzdol in od leve proti desni ti povedo knjigo, ki jo pogosto rabiš.

2. Voščilo.

3. Magični lik.

(Miroljub, Vižmarje.)

a a
a a a a e e
h h h l
n n o o
r r s s s s
v v

Sestavi iz gorenjih črk štiri besede, ki jih boš čital od vrha navzdol in od leve proti desni:
1. pripadnik naroda, 2. sad,
3. del soda, 4. puščava.

4. Pregovori.

(Miroljub, Vižmarje.)

Prisiljena reč ni dobra.

Ena garjeva ovca vso čredo oskruni.

Zlata veriga ne da svobode.

Zob dosti, kruha malo.

Iz tega mleka ne bo sira.

Z eno roko daje, z dvema pa jemlje.

Kjer se veliko pridela, se malo dela.

Veliko krika, malo volne.

Vzemi iz vsakega pregovora eno besedo, pa dobiš nov pregovor.

(Rešitev in imena rešilcev — ki se sprejemajo le tekom 10 dni po izidu lista — objavijo le imena onih rešilcev, ki bodo rešili vse zagonetke — v prihodnji številki.)

1. Rešitev pravokotnika v 4. številki :

s	i	t	o
o	v	e	s
l	o	k	a

2. Rešitev povratnice v 4. številki :

komar

komet

pamet

Pavel

posel

vozel

vozar

komar

3. Rešitev računske naloge v 4. številki :

Oče je star 38 let, sin pa 10.

4. Rešitev podobnice v 4. številki :

Kar na svetu živi, vse kmet preredi.